

DIMOSIES-SYMVASEIS.GR

Απολογιστικές - Επείγουσες και απρόβλεπτες πρόσθετες εργασίες

ΑΡΘΡΑ 154 και 155

ΖΗΣΗΣ ΠΑΠΑΣΤΑΜΑΤΗΣ

Άρθρο 154 Απολογιστικές εργασίες

Παρ. 10

- Κατά την εκτέλεση οποιασδήποτε σύμβασης κατασκευής έργου πλην της περίπτωσης του άρθρου 126, ο ανάδοχος, όταν του δοθεί ειδική εντολή από τη διευθύνουσα υπηρεσία, **είναι υποχρεωμένος να εκτελέσει και αναγκαίες απολογιστικές εργασίες, μέχρι του ποσού που αντιστοιχεί στο δεκαπέντε τοις εκατό (15%) της αξίας της σύμβασης χωρίς Φ.Π.Α. και έως του κατώτατου ορίου του άρθρου 5, εφόσον επιτρέπεται σύμφωνα με όσα ορίζονται στο άρθρο 132.**
- Στο ανωτέρω ποσοστό περιλαμβάνεται σωρευτικά και η αξία των πρόσθετων επειγουσών εργασιών του άρθρου 155.

Άρθρο 154 (συν.)

- Στην περίπτωση αυτήν καταβάλλεται στον ανάδοχο και περιλαμβάνεται στον λογαριασμό η πραγματική δαπάνη που προκύπτει, σύμφωνα με τα **νόμιμα αποδεικτικά πληρωμής** για την εκτέλεση των εργασιών.
- Η δαπάνη αυτή δεν υπόκειται στην έκπτωση της δημοπρασίας.
- Καταβάλλεται επίσης στον ανάδοχο, το εργολαβικό ποσοστό της παρ. 2 του άρθρου 126, αν δεν ορίζεται στη σύμβαση διαφορετικά.
- Στο ποσοστό αυτό εφαρμόζεται η ρητή ή τεκμαρτή έκπτωση της δημοπρασίας.

Άρθρο 154 (συν.)

Παρ. 9

- Σε κάθε περίπτωση απολογιστικής εκτέλεσης εργασιών τηρείται **ειδικό ημερολόγιο** στο οποίο καταγράφονται καθημερινά το απασχολούμενο προσωπικό κατά ειδικότητα, μηχανήματα ή άλλα μέσα, τα εισκομιζόμενα υλικά και καύσιμα, οι εκτελούμενες εργασίες περιγραφικά και κατά θέση του έργου και κάθε άλλο στοιχείο για την τεκμηρίωση της ορθολογιστικής διαχείρισης των μέσων, των υλικών και της αξιοποίησης του ανθρώπινου δυναμικού.
- Τα ηλεκτρονικά αποσπάσματα του ημερολογίου αυτού συνοδεύουν τους απολογισμούς των έργων και τίθενται υπόψη της επιτροπής παραλαβής. Μετά την έναρξη της καθημερινής εργασίας παραδίδεται στον εκπρόσωπο της διευθύνουσας υπηρεσίας ειδικό δελτίο, που περιλαμβάνει ονομαστική κατάσταση του απασχολούμενου προσωπικού και κατάσταση των μηχανημάτων.

Άρ. 155 - Επείγουσες και απρόβλεπτες πρόσθετες εργασίες

- δεν επέρχονται ουσιώδεις διαφοροποιήσεις
- προστίθεται η φράση «..οι οποίες εκτελούνται πριν από την έγκριση του Α.Π.Ε.», η οποία διευκρινίζει το χρονικό σημείο εκτέλεσης των συγκεκριμένων εργασιών

Η σύναψη ΣΣ ήσσονος σημασίας

- αποτελεί μία εκ των περιπτώσεων του Άρθρου 32 παρ. 2 (περίπτωση γ : “στο μέτρο που είναι απολύτως απαραίτητο, εάν λόγω κατεπείγουσας ανάγκης οφειλόμενης σε γεγονότα απρόβλεπτα για την αναθέτουσα αρχή, δεν είναι δυνατή η τήρηση των προσθεσιμών που προβλέπονται για τις ανοικτές, κλειστές ή ανταγωνιστικές διαδικασίες με διαπραγμάτευση”).
 - ⇒ Υποχώρηση τοίχου βαρύτητας ή sarazannetti λόγω υπερβολικής ώθησης γαιών
 - ⇒ Διάβρωση μετώπου ή παρειών σήραγγας ή υπογείου έργου λόγω εισροής μεγάλης ποσότητας υπογείων υδάτων
- Τμήμα V της κατευθυντήριας οδηγίας 22 της Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ («Οι αμιγώς Εθνικές Διατάξεις»)

Υπό την επιφύλαξη των οριζομένων στο άρ.132

- μπορεί να εγκριθεί από την ΠΑ έπειτα από θετική γνωμοδότηση του ΤΣ) η εκτέλεσή τους πριν από τη σύνταξη ΑΠΕ ποσού $< 15\%$ της αξίας της σύμβασης χωρίς ΦΠΑ.
- Για την έγκριση αυτή η ΔΥ συντάσσει τεχνική περιγραφή των εργασιών, με αιτιολόγηση του επείγοντος και εκτίμηση της δαπάνης, με βάση τις συμβατικές τιμές μονάδας ή ενδεικτικές τιμές για νέες εργασίες.
- Ο ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να εκτελέσει τις εργασίες αυτές, που επιτρέπεται να περιλαμβάνονται στις σχετικές πιστοποιήσεις και πριν από την έγκριση Ανακεφαλαιωτικού Πίνακα Εργασιών και που ενσωματώνονται στον επόμενο ΑΠΕ

Επί της διαδικασίας

- Οι εργασίες για τις οποίες δεν υπάρχει εγκεκριμένη νέα τιμή περιλαμβάνονται στους σχετικούς λογαριασμούς με τις ενδεικτικές τιμές μειωμένες κατά είκοσι τοις εκατό (20%).
- Αν ο Ανάδοχος διαφωνεί με την εγκριτική του ΑΠΕ Απόφαση μπορεί να ασκήσει κατ' αυτής αίτηση θεραπείας και προσφυγή
- Ο Ανάδοχος οφείλει να προσέλθει στην υπογραφή της ΣΣ μετά από σχετική κλήση της Υπηρεσίας
- Η έγκριση πρόσθετων επειγουσών εργασιών με τη διαδικασία του άρθρου αυτού δικαιολογεί κατά το ΕλΣυν την εκτέλεσή τους πριν από τη σύνταξη και έγκριση Συμπληρωματικής Σύμβασης, την οποία στην περίπτωση αυτή έχει αρμοδιότητα να ελέγξει προσυμβατικά το ΕλΣυν.

Νομολογία Επείγουσών και απρόβλεπτων πρόσθετων εργασιών

• ΠΡΑΞΗ 805/2020 ΕΛΣυν ΚΛΙΜΑΚΙΟ Ε΄

- Το Κλιμάκιο κρίνει ότι, ενόψει του γεγονότος ότι υποβάλλεται ενώπιον του προς έλεγχο σύμβαση ήδη υπογεγραμμένη, στερείται κατά χρόνο αρμοδιότητας να επιληφθεί του ελέγχου νομιμότητας αυτής, ενώ σε κάθε περίπτωση η σύμβαση αυτή τιμήματος 189.980,00 ευρώ, χωρίς Φ.Π.Α., ήτοι **αξίας κατώτερης των σωρευτικώς τιθέμενων ορίων του άρθρου 5 του ν.4412/2016 και του 15% της αξίας της αρχικής σύμβασης** (αρχική συμβατική δαπάνη, χωρίς Φ.Π.Α., 1.284.344,84 ευρώ $\times$ 15% = 192.651,72 ευρώ), αντίστοιχα, εμπίπτει στο ρυθμιστικό πεδίο της παρ. 2 του άρθρου 337 του ν.4412/2016, και για τους λόγους αυτούς, σύμφωνα με όσα έγιναν δεκτά ανωτέρω (βλ. σκέψη 1), **απαραδέκτως εισάγεται στο Κλιμάκιο για έλεγχο νομιμότητας.**

• ΠΡΑΞΗ 805/2020 ΕΛΣυν ΚΛΙΜΑΚΙΟ Ε΄

- Το Κλιμάκιο κρίνει ότι, ενόψει του γεγονότος ότι υποβάλλεται ενώπιον του προς έλεγχο σύμβαση ήδη υπογεγραμμένη, στερείται κατά χρόνο αρμοδιότητας να επιληφθεί του ελέγχου νομιμότητας αυτής, ενώ σε κάθε περίπτωση η σύμβαση αυτή τιμήματος 189.980,00 ευρώ, χωρίς Φ.Π.Α., ήτοι αξίας κατώτερης των σωρευτικώς τιθέμενων ορίων του άρθρου 5 του ν.4412/2016 και του 15% της αξίας της αρχικής σύμβασης (αρχική συμβατική δαπάνη, χωρίς Φ.Π.Α., 1.284.344,84 ευρώ $\times$ 15% = 192.651,72 ευρώ), αντίστοιχα, εμπίπτει στο ρυθμιστικό πεδίο της παρ. 2 του άρθρου 337 του ν.4412/2016, και για τους λόγους αυτούς, σύμφωνα με όσα έγιναν δεκτά ανωτέρω (βλ. σκέψη 1), απαραδέκτως εισάγεται στο Κλιμάκιο για έλεγχο νομιμότητας.

Καθορισμός Ομάδων εργασιών ανά κατηγορία έργων

- αριθμ. ΔΝΣγ/οικ. 38107/ΦΝ 466 (ΦΕΚ Β' 1956/07.06.2017) (ΥΑ ΔΝΣ//2017)
- «Καθορισμός Ομάδων εργασιών ανά κατηγορία έργων για τις δημόσιες συμβάσεις έργων του ν. 4412/2016», όπου ως «Ομάδα εργασιών» στο πλαίσιο του αναλυτικού Προϋπολογισμού ενός έργου, **νοείται το υποσύνολο των εργασιών (άρθρων) του Προϋπολογισμού αυτού**, για την κατασκευή των οποίων χρησιμοποιούνται παρόμοιος εξοπλισμός, προσωπικό και υλικά και θεωρείται ότι επιδέχονται το ίδιο ποσοστό έκπτωσης στις τιμές μονάδος τους.
- Οι επί μέρους προϋπολογισμοί των Ομάδων Εργασιών μπορούν να είναι αναλυτικοί ή με κατ' αποκοπήν τίμημα.
- Οι διατάξεις της εν λόγω Απόφασης έχουν εφαρμογή στη διαμόρφωση των αναλυτικών προϋπολογισμών έργων, που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του ν. 4412/2016.

Περίπτωση μη τήρησης της «ομαδοποίησης» των εργασιών

- Όπως προκύπτει από σειρά σχετικών Αποφάσεων του Ελεγκτικού Συνεδρίου, κατά τον προσυμβατικό έλεγχο νομιμότητας σχεδίου Συμβάσεων, η μη τήρηση της «ομαδοποίησης των εργασιών» του προς εκτέλεση Έργου σε υποομάδες, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 4 της ΔΝΣγ/οικ.38107/ΦΝ466/22.3.2017 ΥΑ προς το εφαρμοστέο σύστημα δημοπράτησης ενέχει τον κίνδυνο μη νομιμοποίησης της τηρουμένης διαδικασίας και κατά συνέπεια κωλύεται η σύναψη και των σχετικών Συμβάσεων.

Απόφαση 1046/2019 το Τμήμα VI του ΕλΣυν

- Α) αν και με τον Ν. 4412/2016 δεν αποκλείεται η ύπαρξη μίας μόνο ομάδας ομοειδών εργασιών, πλην όμως, σύμφωνα με το άρθρο 4 της ΔΝΣγ/οικ.38107/ΦΝ466/22.3.2017 υπουργικής απόφασης, **σε περίπτωση που οι εργασίες ενταχθούν σε μία μόνο ομάδα** και προβλεφθεί η δυνατότητα χρησιμοποίησης των επί ελάσσον δαπανών, όπως συμβαίνει εν προκειμένω, **τότε οι εργασίες του προϋπολογισμού του έργου ομαδοποιούνται υποχρεωτικά σε δύο υποομάδες, οι οποίες θα θεωρούνται ως «Ομάδες εργασιών», για την περίπτωση που κατά την εκτέλεση του έργου χρειαστεί να αξιοποιηθεί η δυνατότητα των επί ελάσσον δαπανών,**
- Β) Οι πέντε επιμέρους εργασίες της μοναδικής ομάδας του προϋπολογισμού της ελεγχόμενης σύμβασης έχουν μεν διαχωριστεί σε δύο ευρύτερα είδη, δηλαδή σε εργασίες επένδυσης πρυνών και σε εργασίες αγκύρωσης, **η διάκριση όμως αυτή δεν συνιστά ομαδοποίηση σε υποομάδες εργασιών** (όπως αυτές ορίζονται στο άρθρο 3 της ανωτέρω υπουργικής απόφασης), για τις οποίες υποβάλλετο διακριτό ποσοστό έκπτωσης, προκειμένου να είναι νόμιμη η χρησιμοποίηση της προβλεπόμενης, στο άρθρο 11.3 της διακήρυξης, δυνατότητας των επί ελάσσον δαπανών και
- Γ) Η ως άνω θεώρηση όλων των επιμέρους ειδών εργασιών ως μίας ομάδας έχει ως αποτέλεσμα, **εκτός του να καθίσταται δυσχερές και, σε κάθε περίπτωση, ανέφικτος ο έλεγχος της διαχείρισης των επί ελάσσον δαπανών,** σύμφωνα με όσα ορίζονται στο άρθρο 156 παρ. 3 ν. 4412/2016 και στην οικεία διακήρυξη (άρθρο 11.3),

Νομολογία

ΣΣ

- (Η υπογραφή της ΣΣ είναι υποχρεωτική για τον ανάδοχο, που δεν δικαιούται ν' αρνηθεί την εκτέλεση, καθόσον σύμφωνα με την 1262/2009 ΔΕφΑΘ : “Σε περίπτωση επείγοντος, η εκτέλεση των πρόσθετων εργασιών είναι υποχρεωτική για τον ανάδοχο και πριν τη σύνταξη Α.Π.Ε. ή την υπογραφή της ΣΣ ”)

επείγουσες πρόσθετες

- Οι επείγουσες πρόσθετες εργασίες (περιλαμβάνονται ξεχωριστά σε Λογαριασμό και) πληρώνονται από τις πιστώσεις του Έργου (2256/1998 ΔΕΦ ΑΘ)